

Poznań, dnia 29.05.2020 r.

Prezydent Miasta Poznania
pl. Kolegiacki 17
61-841 Poznań

Ko-III.1711.10.2020

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych w 2019

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli: Zarządzenie nr 636/2017/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 11.09.2017 r. oraz art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe

Jednostka kontrolowana: Przedszkole nr 10, os. Oświecenia 26, 61-206 Poznań (zwane dalej „Przedszkolem”)

Okres objęty kontrolą: 1.01.2019 r. – 31.12.2019 r.

Czynności kontrolne przeprowadzono w dniu: 9-10.03.2020 r. w siedzibie jednostki oraz w ramach pracy zdalnej.

Tryb kontroli: uproszczony

Wyniki kontroli

W wyniku kontroli ujawnione zostały wymienione niżej nieprawidłowości i uchybienia spowodowane nieprzestrzeganiem przepisów prawa, co przedstawione zostało w sprawozdaniu z kontroli z dnia 11.05.2020 r., a mianowicie:

1. Naruszono art. 4 ustawy 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Wprowadzając zmiany do Polityki rachunkowości jednostka nie ustrzegła się uchybień dokonując prawidłowych zmian w jednym zapisie nie korygując ich w zapisach w innych miejscach tekstu. Ponadto przeniosła do swojej polityki rachunkowości zapisy z wzorca urzędowego nie uwzględniając specyfiki jednostki oświatowej w prowadzeniu rachunkowości w oparciu o księgi cząstkowe, których w Polityce nie uwzględniono.

2. Nie przestrzegano § 9 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, stanowiącego, że kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

W ciągu roku obrachunkowego nie zamykano poszczególnych miesięcy tym samym nie wykonano polecenia administratorów CBD „zobowiązującego do zamknięcia miesięcy w systemie Progman od stycznia do listopada 2019 r.” skierowanego mailowo do jednostek 13.12.2019 r. Ustawa o rachunkowości nie określa wprost terminu zamknięcia ksiąg rachunkowych na koniec każdego miesiąca, tj. nieodwracalnego wyłączenia możliwości dokonywania w nich zapisów księgowych, za dany miesiąc. Jednak w przypadku ewidencji księgowej prowadzonej techniką komputerową wszelkie deklaracje rozliczeniowe i sprawozdania budżetowe należy generować z oprogramowania po zamknięciu miesiąca. Ich wcześniejsze wygenerowanie nie gwarantuje pewności (niezmienności) danych.

3. Naruszono zasady określone w art. 20 -23 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości, zasady określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów

oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych oraz zapisy Polityki rachunkowości Przedszkola nr 10.

Dowody księgowe podlegające ujęciu w księgach rachunkowych były obarczone błędami lub brakami, i tak:

- a. wyciągi bankowe oraz raporty kasowe nie spełniają wymogu określonego w art. 21 ust. 6 ustawy o rachunkowości tj. „stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania”;
- b. F-ra VAT WYN/44/05/2019 z 27.05.2019 na kwotę 1.620,00 zł oraz F-ra VAT WYN/34/09/2019 z 26.09.2019 na kwotę 378,00 zł dotyczące wynajmu autobusu nie zawierają szczegółowego opisu merytorycznego wskazującego na konieczność dokonania tych wydatków, ponadto dekrety na fakturach nie są w zgodne z analitycznym ujęciem w księgach rachunkowych, dodatkowo dekrety zawierają wskazanie księgowania zaangażowania, co nie dotyczy wydatków z wydzielonego rachunku dochodów;
- c. część dekretów korygowano przez poprawianie lub kilkukrotne skreślanie, co jest niezgodne z art. 22 ust. 3 „Błędy w dowodach wewnętrznych mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażen lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Nie można poprawiać pojedynczych liter lub cyfr.”;
- d. 2.08.2019 r. przedszkole zakupiło w firmie Lyreco artykuły biurowe o łącznej wartości 1.027,92 zł (f-ra vat 2560495380 z 2.08.2019) płatne przelewem. 14.08.2019 r. dostawca wystawił fakturę korygującą w związku ze zwrotem części towaru na kwotę 172,20 zł (f. vat korg. 2169639921 z 14.08.2019). W tym samym dniu jednostka przelewem uregulowała pełną kwotę z pierwotnej faktury (wyciąg bankowy). W dokumentacji brak potwierdzenia zwrotu kwoty 172,20 zł lub ujawnienia w księgach rachunkowych w/w kwoty jako należności przedszkola;
- e. F-ra nr 900474220 z 16.12.2019 r. za zakup projektora Epson za kwotę 3.265,08 zł – opis merytoryczny na fakturze wskazuje na zakup pomocy dydaktycznych natomiast w dekrecie wskazano paragraf 4210 zamiast 4240, ponadto w księgach rachunkowych w/w zakup poprawnie zakwalifikowano do par. 4240 nie korygując dekretu na dowodzie księgowym;
- f. f-ra nr 1519296892 z 06.12.2019 r. za dostęp do iPrzedszkola na kwotę 1.453,86 zł – w dekrecie błędnie zapisano paragraf zaangażowania, błąd skorygowano w księgach bez poprawiania dowodu księgowego;
- g. f-ra nr 1519172848 z 31.08.2019 r. za zakup czynnika do rejestracji dzieci za kwotę 1.285,35 zł, dekret nie zawiera wskazania przejęcia wyposażenia na stan jednostki, brak również późniejszego uzupełnienia tego braku;
- h. faktura pro forma nr 205/PF/3242/2019 z 23.08.2019 r. za zakup szafy łazienkowej za kwotę 582,00 zł – nieprawidłowo fakturę pro forma opisano dekretem „koszty – rozrachunki”, wg zasad rachunkowości tego typu faktura jest formą potwierdzenia zamówienia i zaliczkowania płatności nie stanowi potwierdzenia dokonania operacji gospodarczej, brak również wprowadzenia na stan przedszkola w/w przedmiotu trwałego;

- i. polecenie księgowania nr 01/1318/P10/12/19 z 31.12.2019 r. dotyczące przyjęcia na stan dwóch szafek łazienkowych – w dokumencie brak odniesienia do dowodu źródłowego stanowiącego podstawę dokonania tej operacji;
- j. f-ra nr F000830121900260578U z 17.12.2019 r. na kwotę 40,79 zł za „zakup nagród dla dzieci do świątecznego konkursu” opis merytoryczny faktury zaksięgowano jako pomoc dydaktyczną na par. 4240 zamiast na par. 4190 – nagrody, ujęcie w/w operacji poprawnie na par. 4190 spowodowałoby przekroczenia planu o kwotę 40,72 zł.
- k. w lutym 2019 r. rodzic dokonał wpłaty za żywienie w wysokości 102,00 zł na konto WRD, wpłata ta nie została do końca roku przeniesiona na wyodrębniony rachunek „wyżywienie”, została zaksięgowana jako dochód wydzielonego rachunku w par. 0960 „Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej” zawyżając dochody wydzielonego rachunku.

Powyższe działania wskazują na niezgodność zapisów na dowodach księgowych ze sposobem ujęcia operacji w księgach rachunkowych oraz uchybienia w poprawnym stosowaniu paragrafów i odpowiednim księgowaniu wydatków.

4. Naruszono art. 22.1 ustawy o rachunkowości oraz zasady zapisane w Instrukcji Kasowej Przedszkola nr 10.

- a. W jednym dniu występują co najmniej dwa odrębne raporty kasowe Po szczegółowej analizie stwierdzono, że jednostka prowadziła odrębne raporty do rozliczenia każdej zaliczki nawet jeżeli były rozliczane w tym samym dniu roboczym.
- b. Do raportu kasowego nr 62/2019 poza rozliczeniem bieżącej zaliczki dodatkowo dołożono rozliczanie zaliczki rocznej intendenta pomimo, że nie zachodziła potrzeba rozliczenia gotówkowego. Wydatki w ujęte w tym rozliczeniu zaksięgowano jako wypłatę gotówki w kasie, co nie ma odzwierciedlenia w raporcie.

Natomiast w raporcie kasowym nr 60/2019 rozliczono zaliczkę stałą dyrektora. Po stronie rozchodu ujęto wydatki z rozliczenia zaliczki 1.704,62 zł, a po stronie przychodu pobraną z banku kwotę do zwrotu 204,62 zł. W celu zrównoważenia stron raportu dopisano bezpodstawnie kwotę zaliczki 1500,00 zł. Raport obarczony jest błędem krytycznym. Taki sposób sporządzania raportów kasowych narusza wszelkie zasady obowiązujące w tym zakresie i powoduje, że przyjęta dokumentacja traci swoją wiarygodność.

- c. Nieprawidłowo rozliczano zaliczki oraz błędnie ujmowano te operacje raportach kasowych. Raporty kasowe nie zawierały wskazania sposobu ujęcia w księgach, natomiast oceniając zapisy w dziennikach nieprawidłowo ujmowano operacje kasowe w księgach rachunkowych jednostki, nieoddając prawdziwości przebiegu operacji gospodarczych. Księgując raport kasowy ujmowano wypłatę zaliczki, jako rozrachunki z pracownikami / kasa, a następnie całość kwoty księgowano kasa / rozrachunki z pracownikami. Dodatkowo księgowano faktury z rozliczenia zaliczki jako koszt / kasa. Faktury przedłożone do rozliczenia zaliczek opatrzone były dekretem koszty / kasa, co sugeruje, że dokonano wypłaty z kasy, a w rzeczywistości zakupy dokonywane były w ramach zaliczek, a do kasy wpłacano lub wypłacano kwotę wynikającą z rozliczenia. Taki sposób księgowania rozliczenia zaliczek spowodował nieuzasadnione zwiększenie obrotów konta kasa.
- d. W roku 2019 jednostka dokonała 1 wypłaty gotówki w kasie przedszkola ze środków socjalnych. Powyższe dotyczyły wypłaty świadczenia socjalnego w kwocie 400,00 zł.

Nieprawidłowo sporządzono raport kasowy dotyczący środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w następującym zakresie:

- gotówkę pobrano z konta podstawowego, a nie z wydzielonego konta środków socjalnych;
- do raportu kasowego nie dołączono dokumentu źródłowego, który stanowił podstawę dokonania wypłaty,
- brak w dowodach dołączonych do raportu stosownego potwierdzenia odbioru gotówki.

5. Naruszono zasady określone w art. 19 i rozdziale 4 ustawy o rachunkowości oraz Polityki rachunkowości Przedszkola nr 10 w Poznaniu.

W ewidencji środków trwałych brak wskazania, do której grupy KŚT zakwalifikowano dany przedmiot. Ponadto wydatki na wymianę okien czy montaż monitoringu i systemu alarmowego zakwalifikowano w ewidencji jako odrębne środki zamiast ująć jako ulepszenie istniejącego środka trwałego i zwiększyć wartość budynku. W „Informacji o stanie mienia komunalnego Miasta Poznania na dzień 31.12.2019 r.” o wartość wymiany okien i montażu monitoringu i systemu alarmowego zwiększono wartość budynku, co nie pokrywa się z zapisami ewidencji środków trwałych, ponadto wartość placu zabaw wykazano w pozycji wyposażenie zamiast „Obiekty inżynierii lądowej i wodnej”.

6. Naruszono wymogi określone w załączniku nr 1 do ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz.U. 2017 poz. 2343). Jednostka stosowała błędną stawkę amortyzacji dla monitoring i systemu alarmowego w wysokości 20% zamiast jako ulepszenie budynku przedszkola i amortyzować przy amortyzacji budynku. Dla placu zabaw przyjęto stawkę 20% jak dla wyposażenia zamiast 2,5% , zgodnie z KŚT place zabaw kwalifikuje się w gr. 290 tj. budynki sportowe i rekreacyjne.

7. Naruszono art. 68 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w zakresie:

- braku formalnego ustalenia zasad likwidacji środków trwałych w unormowaniach wewnętrznych przedszkola;
- braku w dokumentacji źródłowej adnotacji o sposobie faktycznej likwidacji pozostałego sprzętu postawionego w stan likwidacji;
- braku istotnego uszczegółowienia warunków przy zawieranych umowach najmu pomieszczeń;

8. Naruszono wymogi określone w art. 26 i art. 27 ustawy o rachunkowości oraz w wewnętrznych procedurach inwentaryzacyjnych w Przedszkolu nr 10.

Kontrolującej nie przedstawiono zarządzenia dyrektora w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji na 31.12.2019 r. Z otrzymanej dokumentacji wynikało jednak, że przeprowadzono inwentaryzację gotówki w kasie i druków ścisłego zarachowania oraz stanu zapasów żywnościowych. Brak potwierdzenia dokonania uzgodnienia sald ksiąg rachunkowych jednostki na dzień 31.12.2019 r. z odpowiednią dokumentacją źródłową.

9. Naruszono wymogi określone w Ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych oraz Uchwale Nr LXXIV/1403/VII/2018 Rady Miasta Poznania z dnia 16-10-2018 w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2019 rok przez nie wyszczególnienie w rocznej deklaracji podatku od nieruchomości na rok 2019 powierzchni 23 m² związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej wynajmowanej zewnętrznemu kontrahentowi.

Zalecenia

Wobec powyższego zalecam podjęcie następujących działań naprawczych:

1. Zaktualizować wewnętrzne procedury dotyczące przyjętych w praktyce rozwiązań z zakresu rachunkowości uwzględniając obowiązujące przepisy prawa.
2. Sporządzać sprawozdania budżetowe i finansowe w oparciu o dane wynikające z zweryfikowanych i trwale zapisanych stanów kont ujętych w księgach rachunkowych jednostki.
3. Przestrzegać zasady określającej, że podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, w tym dowody wewnętrzne dotyczące operacji wewnątrz jednostki.
4. Wprowadzić obowiązek ujmowania na dowodach księgowych wszystkich wymogów określonych w ustawie o rachunkowości jako winień spełniać dowód księgowy, w tym prawidłowy zapis kwalifikacji budżetowej.
5. Przestrzegać zasad określonych m. in. w instrukcji kasowej dotyczących prawidłowego prowadzenia obrotu gotówkowego oraz rzetelnego dokumentowania wypłat i wpłat gotówkowych dokonywanych za pomocą kasy.
6. Zobowiązać głównego księgowego do dołożenia należytej staranności przy wykonywaniu nadzoru nad poprawnością prowadzenia gospodarki kasowej oraz sporządzania odpowiednich dokumentów kasowych.
7. Zobowiązać głównego księgowego do wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie prowadzenia ewidencji środków trwałych oraz do przestrzegania zasad zawartych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości w zakresie rozliczania inwentaryzacji majątku przedszkola.
8. Dochować należytej staranności przy ustalaniu stawek amortyzacji i umorzenia dla środków trwałych przestrzegając zapisów prawnych w tym zakresie.
9. Przestrzegać w zapisach umów na najem pomieszczeń wszystkich aspektów koniecznych do ich prawidłowego rozliczenia oraz zabezpieczających interes jednostki.
10. Skorygować złożone deklaracje podatku od nieruchomości o powierzchnie wynajętą pod działalność gospodarczą oraz rozliczyć z wynajmującym dodatkowe koszty jednostki.

Pouczenie

Zgodnie z § 51 zarządzenia Nr 636/2017/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 11 września 2017 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań Miasta Poznania, przeprowadzanej z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, z tym zastrzeżeniem, że zgodnie z art. 55 ust. 4-6, w związku z art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 ze zm.), oraz w związku z § 52 ust. 1 i 2 wspomnianego zarządzenia Nr 636/2017/P Prezydenta Miasta Poznania, kierownik jednostki kontrolowanej, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym, może zgłosić wobec nich zastrzeżenia do Prezydenta Miasta Poznania, za pośrednictwem Dyrektora Biura Kontroli. Kierownik jednostki kontrolowanej, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń, a w przypadku wniesienia zastrzeżeń do tych zaleceń – w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest obowiązany powiadomić Prezydenta Miasta Poznania, za pośrednictwem Dyrektora Biura Kontroli, o sposobie realizacji zaleceń, w tym o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 egzemplarzach:

- egzemplarz nr 1 – dla Dyrektora Przedszkola nr 10 w Poznaniu,
- egzemplarz nr 2 – a/a .

Miejsce i data sporządzenia wystąpienia pokontrolnego: Poznań, *10.06.2020*

PREZYDENT MIASTA POZNANIA
Jacsek Jaškowiak
.....
podpis Prezydenta

Wawel